

OBSAH

PREDHOVOR	13
1 REFORMY A INOVÁCIE VO VZDELÁVANÍ.....	16
1.1 ZÁMERY ŠKOLSKÝCH REFORIEM	16
1.2 REFORMNÉ A INOVAČNÉ TENDENCIE VZDELÁVACIEHO SYSTÉMU NA SLOVENSKU.....	21
1.3 VZDELÁVACIE VÝSLEDKY SLOVENSKÝCH ŽIAKOV V MEDZINÁRODNOM POROVNANÍ	23
1.3.1 Úroveň rozvoja žiakov v kognitívnej a socioemocionálnej oblasti podľa výsledkov medzinárodných štúdií.....	24
1.3.2 Osobná pohoda žiakov.....	29
1.4 VYUČOVACIE STRATÉGIE V PEDAGOGICKEJ PRAXI	32
1.4.1 Pedagogické inovácie v medzinárodnom kontexte.....	34
1.4.2 Edukačná prax na Slovensku vo svetle prieskumov a výskumov.....	35
1.4.3 Pedagogické stratégie v rozvoji čitateľskej gramotnosti	38
1.4.4 Pedagogické stratégie v oblasti prírodných vied, matematiky a spoločenských vied	42
1.5 VÝSKUMNÝ PROBLÉM A VÝSKUMNÉ CIELE	45
2 METÓDY VÝSKUMU	47
2.1 DIZAJN ŠTÚDIE	47
2.2 SYSTÉM INDIKÁTOROV AKO ZÁKLAD VÝSKUMU	51
2.3 VÝSKUMNÉ OTÁZKY	53
2.4 VÝSKUMNÉ NÁSTROJE.....	54
2.4.1 Nástroj POH	55
2.4.2 Nástroj INV.....	55
2.4.3 Nástroj RAT.....	56
2.5 OPIS VÝSKUMNEJ VZORKY	58
2.5.1 Tvorba vzorky a zber empirických dát.....	58
2.5.2 Poňatie výskumnej vzorky.....	59
2.5.3 Charakteristiky výskumnej vzorky.....	60
2.6 PROSTRIEDKY A METÓDY KVANTITATÍVNEJ ANALÝZY DÁT	64
3 VÝSLEDKY	65
3.1 EVALVAČNÉ INDEXY – ICH KONŠTRUKCIA A OVERENIE.....	65
3.1.1 Hľadanie latentných prvkov skupiny položiek nástroja RAT	65
3.1.2 Algoritmus konštrukcie evalvačných indexov	68

3.1.3	Overenie vnútornej konzistencie evalvačných indexov	69
3.2	HODNOTIACE TENDENCIE V RÁMCI POZOROVANÍ	70
3.2.1	Hodnotiaca tendencia naprieč celým súborom pozorovaní	70
3.2.2	Hodnotiace tendencie pozorovacích vzoriek	71
3.3	REFLEXIA REFORMY VO SVETLE INDEXU X1 („AKTIVIZÁCIA“)	74
3.3.1	Index X1 „Aktivizácia“ ako celok	74
3.3.2	Index X1 „Aktivizácia“ ako štruktúra	75
3.3.3	Index X1 z hľadiska 2 vzdelávacích stupňov ZŠ	78
3.3.4	Index X1 z hľadiska 4 vzdelávacích oblastí	81
3.4	REFLEXIA REFORMY VO SVETLE INDEXU X2 („REFLEXIVITA“)	84
3.4.1	Index X2 „Reflexivita“ ako celok	84
3.4.2	Index X2 „Reflexivita“ ako štruktúra	85
3.4.3	Index X2 „Reflexivita“ z hľadiska 2 vzdelávacích stupňov ZŠ	88
3.4.4	Index X2 Reflexivita z hľadiska 4 vzdelávacích oblastí	91
3.5	REFLEXIA REFORMY VO SVETLE INDEXU X3/Y3 („PARTNERSTVO“)	94
3.5.1	Index Y3 „Partnerstvo“ ako celok	94
3.5.2	Index X3 „Partnerstvo“ ako štruktúra	95
3.5.3	Index Y3 „Partnerstvo“ z hľadiska 2 vzdelávacích stupňov ZŠ	98
3.5.4	Index Y3 „Partnerstvo“ z hľadiska 4 vzdelávacích oblastí	101
3.6	REFLEXIA REFORMY VO SVETLE INDEXU X4 („PROGRESÍVNOSŤ“)	104
3.6.1	Index X4 „Progresívnosť“ ako celok	104
3.6.2	Index X4 „Progresívnosť“ ako štruktúra	105
3.6.3	Index X4 „Progresívnosť“ z hľadiska 2 vzdelávacích stupňov ZŠ	108
3.6.4	Index X4 z hľadiska 4 vzdelávacích oblastí	111
3.7	REFLEXIA REFORMY VO SVETLE INDEXU X5 („KOMPETENTNOSŤ“)	115
3.7.1	Index X5 „Kompetentnosť“ ako celok	115
3.7.2	Index X5 „Kompetentnosť“ ako štruktúra	116
3.7.3	Index X5 „Kompetentnosť“ z hľadiska 2 vzdelávacích stupňov ZŠ	119
3.7.4	Index X5 „Kompetentnosť“ z hľadiska 4 vzdelávacích oblastí	122
4	ZÁVERY	126
4.1	SUMÁR HLAVNÝCH ZISTENÍ	126
4.1.1	Otázka 1. Ako sa darí učiteľom pracovať s emóciami žiakov?	126
4.1.2	Otázka 2. V akej miere sa učitelia snažia vytvárať sociálne podnetné prostredie pre žiacke učenie sa?	128
4.1.3	Otázka 3. Aká je miera aktivizovania činnosti žiaka cez vyvolávanie pocitu kognitívneho pnutia?	129
4.1.4	Otázka 4. V akej miere učitelia utvárali morálne hodnoty u žiakov?	130

4.1.5	Otázka 5. Ako veľmi učitelia prispievali k rozvoju vzájomnej spolupatričnosti žiakov?.....	131
4.1.6	Otázka 6. Ako často učitelia dávali žiakom možnosť hodnotiť seba a posudzovať svoj pokrok?	132
4.1.7	Otázka 7. Komunikujú učitelia so žiakmi otvorene? V akej miere vedú žiaka k slobodnému vyjadrovaniu názorov?.....	133
4.1.8	Otázka 8. Sú učitelia pre žiakov dostatočne silnou prirodzenou autoritou?.....	134
4.1.9	Otázka 9. Aká je kvalita učiteľovej práce s učivom? Je učivo preberané komplexne?	135
4.1.10	Otázka 10. Aká je miera inovácie vyučovania? Učia sa žiaci konštruktivisticky ladeným spôsobom?.....	137
4.1.11	Otázka 11. Poskytujú učitelia priebežnú spätnú väzbu žiakom? V akej miere?.....	138
4.1.12	Otázka 12. Aký dôraz kladú učitelia na rozvoj schopností myslieť, hodnotiť a riešiť problémy?	139
4.1.13	Otázka 13. Ako veľmi učitelia dbajú na to, aby učili žiakov učiť sa?	140
4.2	ZHODNOTENIE AKTUÁLNEHO STAVU VYUČOVACIEHO PROCESU V ZÁKLADNÝCH ŠKOLÁCH	141
4.2.1	Výrazne pozitívne až uspokojivé zistenia	142
4.2.2	Pozitívne, ale nie úplne dostatočne uspokojivé zistenia	142
4.2.3	Skôr pozitívne, avšak neuspokojivé zistenia.....	143
4.2.4	Vyslovene negatívne zistenia	144
4.3	LIMITY ŠTÚDIE.....	144
4.4	NÁMETY PRE ĎALŠÍ VÝSKUM.....	145
	EXECUTIVE SUMMARY	147
	LITERATÚRA	157
	VECNÝ REGISTER	165
	PRÍLOHY.....	166
	PRÍLOHA 1 – VÝSKUMNÝ NÁSTROJ INV	167
	PRÍLOHA 2 – VÝSKUMNÝ NÁSTROJ RAT	168
	PRÍLOHA 3 – INTERNÁ KONZISTENCIA EVALVAČNÝCH INDEXOV	170
	PRÍLOHA 4 – HODNOTIACE TENDENCIE A DISPERZIE POZOROVACÍCH VZORIEK.....	173
	PRÍLOHA 5 – ROZDELENIA DICHOTOMICKÝCH POLOŽIEK NÁSTROJA INV.....	174
	PRÍLOHA 6 – ROZDELENIA ORDINÁLNYCH POLOŽIEK NÁSTROJA RAT	177